

**רשימה מנחה למבדק בטיחות
בסניף תנועת נוער- מועדון נוער**

ינואר 2009

נערך במשותף עם נציגי תנועות הנוער ומשרד החינוך

1. **החובה להבטחת הבטיחות:** סניפי תנועות נוער, כמו מקומות ציבוריים שבהם פועלים ילדים ונערים, מחויבים בתנאים הולמים ומאפשרים לחינוך ולפעילות תנועתית. תנאים אלו מחייבים סביבה בטוחה המבטיחה את שלומם של החניכים המבקרים והמשתמשים במבנים אלו.
2. **האחריות לטיפול בתשתיות ובבטיחות:** האחריות ליצירת סביבה בטוחה מוטלת על הרשות המקומית והבעלות שבבעלותה המבנה. רכזי תנועת הנוער יקיימו מבדקים שוטפים ויתרעו בפני הרשות/הבעלות על ליקוי או סכנה.
3. **מבנים ישנים שחלקם מסוכנים:** המבנים המוקצים לתנועות הנוער השונות, הם בעלי איכות שונה, חלקם ישנים מאוד, ובחלקם קיימים סיכונים המעידים על כך כי מצבם אינו ראוי והולם לסביבה תנועתית מחנכת. משימתם של אלו השותפים לפעילות התנועתית לשפר ולשבח את רמת הבטיחות בהם.
4. **אי עמידה בדרישות:** ברור לנו כי דרישות אלו, אינן יכולות להיות שלמות בכל המבנים ובכל המקומות. אך עצם הימצאות רשימה זו ומולה תוכנית עבודה שמטפלת בדחיפות במפגעים מסוכנים בקדימות א', בסדר יורד בקדימות ב' ובהמשך בקדימות ג'.
5. **מפגע בקדימות 1 שהטיפול בו חייב להיות מיידי:** מפגע בקדימות 1 הינו פגם או ליקוי שלפי דעת עורך המבדק הוא מהווה סכנה ברורה ומיידית לפגיעה באדם במגע מקרי או לא מכוון.

אנו מפרטים מספר דוגמאות אפשריות למפגע בקדימות 1: מרצפת שלא במקומה, ברזל זווית בולט בחצר המשחקים, חוסר במעקה, בור בחצר, פינה חדה במתקן משחקים או מתקן חצר, נקודות היתפסות או הילכדות במתקן משחקים, מתקן ספורט לא מקובע ולא מבוסס, חלון ללא מגביל נפילה, מתקן חשמלי לא מוארק, שקע חשמלי חשוף, מדרגה שבורה, חפץ בולט המעבר, חלון שבור, זכוכית מסוכנת, מעקה רופף, אסלה סבורה, כיור שבור, ארון חשמל חשוף, מפסק פחת חסר, שקע מתג חשוף, ברזלים חדים זרוקים בחצר, בלוני גז שאינם מוגנים, דלקים במבנה, מסמרים בולטים בקירות, הפרשי גובה מסוכנים (מעל 60 ס"מ) חוסר במגן אצבעות בדלתות, חלונות גיליוטינה, קריסת תקרה אקוסטית, אזבסט שבור, במקלט נתיב מילוט שלא צבוע בצבע ממוגן, פסולת זרוקה וכדומה.

6. **תכנית רב שנתית לשיפורי בטיחות:** הטיפול בפערים ובמילוי הדרישות, צריך שיעשה בתיאום עם הרשות המקומית ובהצגת הדרישות באופן סדור בתכנית עבודה שנתית ורב שנתית.
7. **התייעצות עם משרד החינוך:** ניתן להיעזר בנציגי משרד החינוך במחוזות ובמשרד הראשי, בהתאם לצורך ודרך נציג הנהלת התנועה.

ריכוז אישורי בדיקה שבאחריות תנועת הנוער		
ספ'	תדירות	תיאור
1.	לפי צורך	בדיקות יציבות המבנה ומבנים יבילים: אישור מהנדס קונסטרוקטור על יציבות המבנים כולל התייחסות למבנים יבילים (יידק בבדיקות הפעלת מבנה חדש וכן במקרה של קיום סדקים או שקיעה של חלקי מבנה או של כל דבר אחר לפי שיקולו של הבודק).
2.	אחת ל-5 שנים	בדיקות תקרות רביץ או תקרה תלויה: אישור בודק מוסמך (בודק הבטיחות) לתקרת רביץ או כל תקרה תלויה אחרת.
3.	שנתית	בדיקת אמצעי בטיחות וכיבוי אש: אישור יועץ בטיחות ועורך מבדק מוסדות חינוך לתקינות אמצעי הכיבוי ותכולתם.
4.	שנתית	בדיקות מערכת ומכשירי חשמל: אישור בדיקת תקינות מערכת החשמל והארקה על ידי חשמלאי מוסמך ואישור בדיקת תקינות מתקני ומכשירי חשמל וכלל ציוד החשמל הנייד לטיולים.
5.	אחת לחצי שנה	בדיקות מערכות גז: אישור טכנאי גז לתקינות מערכות גז ניידות (כלבי גז, כיריים שדה וכד')

חצר	
1.	החצר תהיה נקייה ופנויה ממפגעי בטיחות, ולא יישארו בה פסולת כל שהיא העלולה לסכן את השהים בחצר. מתקני משק שיש בהם סיכונים בטיחותיים כגון: כתובות אש, סנאדות, ברזלי זוויות מתקנים אלה ישולטו ויתוחמו באופן שלא יסכן את השהים בחצר. החצר תהיה נקייה מחומרים דליקים כמו קוצים ופסולת בעירה - 10 מטרים מהמבנה.
2.	במקום, שבו היציאה מהמתחם היא לכיוון כביש פעיל, יותקן מול היציאה מעקה בטיחות ממתכת, שייקבע בשפת המדרכה, מול שער היציאה, על שפת הכביש. אורכו של מעקה-הבטיחות יהיה 10 מ', וגובהו - מטר אחד. ביצוע בסעיף זה באחריות הרשות המקומית, לאחר פניה של רכז הסניף.
3.	מתחם תנועת הנוער יוגדר מכל עבריו כאשר ישנם מפגעים העלולים לסכן השהים במתחם, צורך להקמת הגדר ייקבע על ידי בודק הבטיחות. (הפרשי גובה, סמיכות לכביש ראשי, צורך ביטחוני).
4.	במידה וקיימת גדר סביב מתחם תנועת הנוער עליה לעמוד בקריטריונים הבאים: א. גדר סורגים יש לייצב בבסיס בטון. הסורגים יהיו אנכיים, במרווחים של לא יותר מ 10 ס"מ בין סורג לסורג ובחוזק הדרוש למניעת כיפופם. ב. גדר רשת תהיה מתיל מגולוון או מצופה חומר פלסטי. משבצות הרשת תהיינה בגודל 4-3 ס"מ כדי למנוע אפשרות של טיפוס עליה. הקצה התחתון של הרשת ישוקע בקרקע, ויחובר אל בסיס בטון או בפרופיל אופקי סמוך לקרקע או בכל אמצעי אחר. ג. גדר מחנאית (גדר סנאדות, גדר יוטה) שנבדקה מידי חודש באחריות רכז הסניף.
5.	חל איסור לחניית רכבים במתחם תנועת הנוער אלא לצרכי העמסה ופריקת ציוד במחסן
6.	<ul style="list-style-type: none"> תאי ביקורת, בריכות הסתעפות, מגופים וכד' יותקנו בשטח באופן שפניהם יהיו בגובה פני הקרקע, בלי ליצור בליטה או שקע. או שיתוחמו באופן המונע פגיעה. מוני-מים, ברזים וכד' יותקנו בצמוד לקירות הבניין או לגדר, (במרחק של עד 30 ס"מ, לכל היותר). או יתוחמו באופן המונע פגיעה.
7.	הפרשי גובה בין מפלסים הסמוכים העולים על 50 ס"מ בחצר ובמבנה מחייב התקנת מעקה מגן יציב בגובה 1.10 מ' לפחות או כל פתרון גנני ההופך הפרש הגובה לשיפוע קרקע ביחס 1:3
8.	כבלי חשמל וטלפון החוצים מתחם תנועת הנוער יותקנו על ידי גורם מוסמך ויענו לדרישות חוקים ותקנים הרלוונטיים.
9.	אחסנת בלוני גז בחצר במקום מאוורר, בכלוב מגודר עם שער או נעולים בשרשרת

נספח א'

מחסנים	
1.	מחסן יהיה עם אפשרות נעילה ובעל פתח אוורור.
2.	כלי עבודה מסוכנים ינעלו בנפרד
3.	מחסן יהיה מאורגן ומסודר באופן שלא יסכן את המשתמשים (ציוד כבד יאוחסן נמוך, חפצים חדים יופרדו באופן שלא יפגע במשתמשים בו).
4.	לא יהיו במחסן חומרים דליקים ומסוכנים - חומרי ניקוי וצבע יאוחסנו בארון נפרד, מאוורר, לא בתוך המבנה, וישלטו בהתאם.
5.	לא יהיו במחסן בלוני גז - (ראה סעיף חצר 9 לעיל)

היערכות לכיבוי דליקות	
1.	
2.	מטף כיבוי אבקה 6 ק"ג 1 לכל שטח של 100 מ' ולא פחות מ- 2 מטפים למבנה.
3.	למבנה תהיה גישה לרכב חילוץ, הצלה וכיבוי אש.
4.	מבנים יבילים הנמצאים בתחום תנועת הנוער יבדקו ביתר תשומת לב ע"י יועץ בטיחות - עורך מבדק שיסתייע בהנחיות משרד החינוך ליבילים (ראה ניספח 1).
5.	יהיו במבנה וסביבו גלגלונים כיבוי שיכסו את כל שטח המבנה.
6.	ברז כיבוי "3 עירוני ציבורי, יהיה במרחק שלא יעלה על 100 מטר מהמבנה.
7.	במבנה שגודלו על 300 מטר, יותקן בסמוך לכניסה עמדת כיבוי וברז "2", 2 זרנוקים ומזנק שיתנו כיסוי לכל שטח המבנה.
8.	בכל אולם התקהלות המשמש 60 איש או יותר, תותקנה דלתות לפתיחה החוצה עם כיוון המילוט ומעל פתחי המוצא יותקן שילוט מואר "יציאה".

תשומת לב!! במבנים ישנים, ובמקומות שבהם לא ניתן לעמוד בכל דרישות היערכות לכיבוי אש, ניתן להעלות את הפערים להנהלת התנועה וזו תפנה לממונה בטיחות ארצי במשרד החינוך שידון בסוגיות אלו וייתחם אליהם.

פנים המבנה, המסדרון, חדרי המדרגות ודרכי מילוט	
1.	המסדרון יהיה פנוי מחפצים שיגבילו את היציאה הדחופה של החניכים החוצה.
2.	רצפת המסדרון תהיה במפלס ישר ואחיד
3.	במסדרון ארוך תותקן בדלת היציאה תאורת חירום.
4.	<ul style="list-style-type: none"> • מסלולי המילוט ישולטו בשלטים סטנדרטיים המצביעים על כיוון היציאה. מעל כל פתחי המילוט, הכניסות – לחדרי המדרגות ושערי היציאה החיצוניים יוצבו שלטי יציאה זוהרים • אין להציב במסלול המילוט חפצים העלולים לגרום מרחב המסלול המינימאלי. אפשר להציב חפצים בגומחות כוכים וכד' בתנאי שהיו בלתי מסוכנים ועמידים אש;

חדרי פעילות ואלמנטים בבניין	
1.	לא יהיו מפגעי תשתית בבניין ובפרט סדקים במבנה, רצפות שקועות, סימני רפיון (כגון "בטן") בתקרות תלויות
2.	כל החלונות שגובה סף התחתון שלהם עולה על 2.00 מ' מפני קרקע הקרובה יהיו מובטחים בפני כל אפשרות של נפילה דרכם. להלן אמצעי הגנה מפני סכנת הנפילה: הגבהת הסף התחתון הקבוע עד 1.5 מ' לפחות מפני הרצפה. התקנת מעקה מתאים מעל הסף התחתון של החלון עד גובה 1.5 מ' מפני הרצפה.
3.	כנפי החלונות לא יבלטו לתוך הסניף. ולא כלפי חוץ שגובה הסף התחתון של החלון הוא מתחת ל-2 מ'. חלונות שאגפיהם כן נפתחים כלפי פנים, מתחת לגובה 2 מ', יצוידו בפרזול לקביעת כנף החלון הפתוח או לעצירתו באופן שלא יוכל לשנות את מצבו בחופשיות כתוצאה מרוח או מסיבה אחרת
4.	אין להתקין חלונות גרירה אנכיים כאלה המופעלים באמצעות בריחים צדדיים או באמצעות משקולות נגדיים. מותרים חלונות מדגמים המבטיחים את אגף החלון מפני נפילה חופשית וזאת גם לאחר שימוש במשך זמן רב.
5.	אין להתקין חלונות מרפפות זכוכית עד לגובה של 2.5 מטר מפני הקרקע.
6.	בדלתות המבנה יותקנו אביזרים להאטת מהלך הפתיחה והסגירה של הדלת ובלמת התנועה החופשית של הדלת.
7.	הידיות, המנעולים או חיפוייהם ("רוטות") יהיו חלקים וחופשיים מבלטת ברגים, פינים או חלקי פרזול אחרים.
8.	<p style="text-align: center;">דלתות</p> <ul style="list-style-type: none"> • בצד הצירים יותקן מגן למניעת הילכדות אצבעות • מומלץ להתקין בכנפי הדלתות גלגלון להאטת תנועת הדלת במהלך סגירה ופתיחה
9.	במבנה שיש בו שימוש בגג, גובה המעקה בגג המשמש לפעילות חניכים יהיה 1.30 מ' לפחות. אם אין פעילות חניכים על הגג, יהיה גובה המעקה לפי התקן.

המקלט	
1.	דרכי הגישה אל הכניסות למקלט ואל היציאות ממנו, לרבות היציאות מפתחי יציאות החירום, תהיינה פנויות, מסומנות ומשולטות, סלולות או מרוצפות, ללא בליטות או שקעים, בגימור מחוספס למניעת החלקה ופנויות מכל מכשול או הפרעה לתנועה מהירה וחלקה.
2.	קירות המקלט, תקרתו ורצפתו, יצופו בחומרים בלתי דליקים.
3.	במקלט תהייה תאורת חירום תקינה ומשולטת.

מערכות חשמל	
.1	לוח ראשי ולוחות-משנה יעשו מפח או מחומר פלסטי הכבה מעצמו, או מחומרים בלתי דליקים אחרים, ולא מעץ או מפרספקס. לארונות יהיו סידורי נעילה.
.2	בכל לוחות החשמל ימצאו מבטחים אוטומטיים וכן מפסקי זרם פחת ברגישות של 30 מיליאמפר בהתאם לדרישות חוק החשמל.
.3	בלוח יסומנו כל המבטחים ע"פ תרשים מערכת החשמל במבנה.
.4	המפסקים, בתי התקע (השקעים) ונקודות המאור בקירות יותקנו בגובה של 1.80 מ' מהרצפה. כל בתי התקע (השקעים) בגובה מתחת ל-1.8 מ' יהיו מוגנים, ויותקן בהם תריס מגן פנימי או מכסה.
.5	גופי התאורה בחצר ובחדרי השירותים יהיו מטיפוס מוגן-מים.

דוח סיכום מבדק

נתונים כלליים

שם המתחם	כתובת	היישוב
מספר חניכים	שנת ההקמה	טלפון המתחם
משתתפים מעטם מתחם הנוער:		פרטי המנהל המתחם:
שם המתחם		תאריך המבדק

פירוט הממצאים

הממצא, מהותו ומיקומו	הדרישה	תחום הבדיקה	ספ'
			.1
			.2
			.3
			.4
			.5

הממצא, מהותו ומיקומו	הדרישה	תחום הבדיקה	ספ'
			.1
			.2
			.3
			.4
			.5

אישורים נדרשים

קיים/לא קיים	הדרישה	תחום הבדיקה	ספ'
			.1
			.2
			.3